

Oy Karl Fazer Ab:n lausunto

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle

Valtioneuvoston selonteko keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (VNS 9/2025 vp)

Oy Karl Fazer Ab pitää tärkeänä, että Suomi etenee määrätietoisesti kohti ilmastotavoitteitaan ja tunnistaa elintarvikeketjun keskeisen roolin päästövähennysten toteuttamisessa. Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU3) kokoaa taakanjakosektoria koskevat keskeiset toimet, mutta jättää osin avoimeksi toimenpiteiden vaikuttavuuden ja toimintaympäristön ennakoitavuuden.

Fazer pitää myönteisenä, että suunnitelmassa tunnistetaan ruokaturvan merkitys ja tarve sovittaa ilmastotoimet yhteen kotimaisen elintarviketuotannon ja huoltovarmuuden kanssa. Elintarvikeketjun pitkät arvoketjut ja alkutuotannon sääriippuvuus edellyttävät ennakoitavaa ja pitkäjänteistä ohjausta, jotta yritykset voivat tehdä investointeja ja kehittää toimintaansa Suomessa. Pidämme tärkeänä, että maatalouden tuet varmistavat sellaisten viljelymenetelmien käyttämisen, joilla hiilen sidonta voidaan maksimoida ja maatalouden päästöt minimoida huoltovarmuus ja satotasot huomioiden.

Jotta ilmastosuunnitelmien toteutumista voidaan seurata, on tarpeen luoda yhteneväinen malli, jolla päästöjä ja hiilen sidontaa voidaan luotettavasti raportoida ja osoittaa toimien vaikutukset.

Maataloussektoria koskevista linjauksista erityisesti biokaasun tuotannon ja ravinteiden kierrätyksen edistäminen ovat kannatettavia ja tukevat kiertotaloutta sekä omavaraisuutta. Lannoitetuotannon siirtäminen fossiilisista polttoaineista vihreisiin on yksi erittäin tärkeä osa-alue päästöjen vähentämiseksi. Samalla Fazer kiinnittää huomiota siihen, että useiden ehdotettujen toimien päästövähennysvaikutuksia ei ole arvioitu riittävän konkreettisesti, mikä vaikeuttaa kustannus- ja saatavuusvaikutusten ennakointia elintarvikeketjussa.

Päästökaupan ulkopuolisen teollisuuden osalta suunnitelma nojaa pitkälti olemassa oleviin ohjauskeinoihin, kuten energiatehokkuussopimuksiin. Fazer pitää tätä lähtökohtaisesti perusteltuna, mutta korostaa, että teollisuuden ilmastoinvestoinnit edellyttävät vakaata ja pitkäjänteistä politiikkaympäristöä sekä hallituskaudet ylittävää ennustettavuutta.

Suunnitelmassa todetaan, että vuoden 2030 päästövähennystavoitteet saavutetaan vain niukalla marginaalilla. Tämä lisää riskiä myöhemmistä nopeista lisätoimista. Fazer korostaa, että mahdolliset uudet ohjauskeinot tulee valmistella huolellisesti, vaikutusarviot huomioiden ja tiiviissä vuoropuhelussa elintarvikeketjun toimijoiden kanssa.

Oy Karl Fazer Ab katsoo, että ilmastopolitiikan tulee samanaikaisesti edistää päästövähennyksiä, turvata kotimainen ruokatuotanto ja huoltovarmuus sekä säilyttää elintarviketeollisuuden kilpailukyky ja investointihalukkuus Suomessa.